

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ**340 Суғурталовчи ва қайта суғурталовчининг инвестиция
фаолияти тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида**

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2009 йил
16 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1982*

(2009 йил 26 июлдан кучга киради)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 10 апрелдаги ПҚ–618-сон «Суғурта хизматлари бозорини янада ислоҳ қилиш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 15-сон, 158-модда) ижросини таъминлаш мақсадида **бюраман:**

1. Суғурталовчи ва қайта суғурталовчининг инвестиция фаолияти тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

Вазир

Р. АЗИМОВ

Тошкент ш.,
2009 йил 3 июль,
68-сон

Ўзбекистон Республикаси
Молия вазирининг
2009 йил 3 июлдаги 68-сон буйруғига
ИЛОВА

**Суғурталовчи ва қайта суғурталовчининг
инвестицион фаолияти тўғрисида
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 10 апрелдаги ПҚ–618-сон «Суғурта хизматлари бозорини янада ислоҳ қилиш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 15-сон, 158-модда) мувофиқ суғурталовчи ва қайта суғурталовчининг инвестиция фаолиятига оид талабларни белгилайди.

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом давлат ижтимоий суғурта ташкилотларига нисбатан қўлланилмайди.

2. Мазкур Низом мақсадларида қўлланиладиган асосий тушунчалар:

диверсификация — маблағлар ёки улардан олинадиган даромадларнинг эҳтимол тутилган йўқотишлар таваккалчилигини пасайтириш мақсадида суғурталовчи (қайта суғурталовчи) маблағларининг турли қўйилма объектлари ўртасида тақсимланиши;

Давсуғуртаназорат — Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Суғурта назорати давлат инспекцияси;

инвестициялар — фойда олиш мақсадида иқтисодий ва бошқа фаолият объектларига жойлаштириладиган суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) ҳар қандай шаклдаги қўлга киритилган ёки назорат қилинадиган активлари;

инвестиция фаолияти — суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) инвестицияларни амалга ошириш билан боғлиқ ҳаракатлари мажмуи;

ликвидлик — суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) ўз мажбуриятларини бажариши учун маблағларининг номинал қийматини сақлаб қолган ҳолда уларни пул маблағларига тезлик билан конверсиялаш имконияти;

масъул шахс — инвестиция фаолиятини ташкил этиш бўйича мажбурият юклатилган суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) ходими;

фойдалилик — суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) инвестицияларидан даромад олиши;

қайтарилиш — суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) маблағларини жойлаштиришнинг аниқ шароитларида инвестицион таваккалчиликни энг паст даражага келтириш орқали имкон қадар юқори хавфсизлигини таъминлаш. Ушбу ҳолатда инвестицион таваккалчилик деганда инвестициялардан олинган ҳақиқий фойда мўлжалланган фойдадан паст бўлиши эҳтимоли тушунилади.

II. Инвестиция фаолияти объектлари

3. Қуйидагилар суғурталовчи (қайта суғурталовчи) инвестиция фаолиятининг объектлари ҳисобланади:

Ўзбекистон Республикасининг давлат қимматли қоғозлари;

хорижий давлатларнинг давлат қимматли қоғозлари;

банк сертификатлари (депозит сертификатлари);

кредит ташкилотларига қўйилган омонатлар (депозитлар);

кўчар ва кўчмас мол-мулк (бинолар, иншоотлар, усқуналар ва бошқа моддий бойликлар) ҳамда уларга доир ҳуқуқлар;

юридик шахсларнинг устав капиталида иштирок этиш улуши;

Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида чиқариш ва муомалага киритишга рухсат берилган, ёки тегишли ваколатли орган томонидан берилган қимматли қоғозлар

бозорида савдони ташкил этиш бўйича фаолиятни амалга ошириш учун лицензияга (рухсатномага) эга бўлган хорижий эмитентлар томонидан чиқарилган ҳамда қимматли қоғозлар бозорида муомалага қўйилган қимматли қоғозлар.

4. Суғурталовчи (қайта суғурталовчи) инвестицияларни қонун ҳужжатларига зид бўлмаган инвестиция фаолиятининг бошқа объектларига ҳам амалга ошириши мумкин.

5. Барпо этилиши ва фойдаланилиши қонун ҳужжатларида белгиланган санитария-гигиена, радиация, экология, архитектура-шаҳарсозликка оид ва бошқа талабларга жавоб бермайдиган, юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳуқуқларини ҳамда қонун билан қўриқланадиган манфаатларини бузадиган объектларга инвестиция киритиш тақиқланади.

III. Инвестиция фаолиятига оид асосий талаблар

6. Молиявий барқарорликни таъминлаш мақсадида суғурталовчи (қайта суғурталовчи) ўз активларини қайтарилиш, ликвидлик, диверсификация ва фойдалилик принциплари асосида жойлаштириши лозим.

7. Суғурталовчи (қайта суғурталовчи) инвестиция фаолиятини амалга оширишда қўйидаги асосий шартларга риоя этишга мажбур:

инвестициялар ва улар билан боғлиқ таваккалчиликларни малакали бошқариш;

ахборотларнинг шаффофлиги ва конфиденциаллигини таъминлаш.

8. Инвестициялар ва улар билан боғлиқ таваккалчиликларни малакали бошқариш суғурталовчи (қайта суғурталовчи) томонидан қўйидаги йўллар билан таъминланади:

суғурталовчи (қайта суғурталовчи) инвестиция фаолиятининг асосий йўналишлари кўрсатиладиган инвестиция сиёсатини тасдиқлаш;

зарурат бўлганда, инвестиция фаолиятини ташкил этишга инвестиция маслаҳатчилари, инвестиция активларини ишончли бошқарувчилар ва қимматли қоғозлар бозорининг бошқа профессионал иштирокчиларини жалб қилиш;

инвестициялаш объектларини таҳлил қилиш ва олинган даромадлиликни даврий баҳолаш ва ҳ. к.

9. Ахборотларнинг шаффофлиги ва конфиденциаллиги қўйидаги йўллар билан таъминланади:

ахборотни қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ ошкор этиш;

амалга оширилган инвестициялар тўғрисида таъсисчилар олдида ҳар йил ҳисобот бериш;

суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) ходимлари ва бошқарув органлари аъзолари томонидан хизмат ва махфий ахборотдан суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) инвестиция сиёсатига мувофиқ фойдаланиш.

10. Суғурталовчи (қайта суғурталовчи) инвестиция фаолиятини амалга оширишда қўйидагиларга мажбур:

а) Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2008 йил 22 апрелдаги

41-сон буйруғи билан тасдиқланган «Суғурталовчилар ва қайта суғурталовчиларнинг тўлов қобилияти тўғрисидаги низом» (рўйхат рақами 1806, 2008 йил 12 май) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 20-21-сон, 178-модда) билан белгиланган суғурталовчилар (қайта суғурталовчилар) активларини жойлаштиришга оид талабларга ва Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2008 йил 20 ноябрдаги 107-сон буйруғи билан тасдиқланган «Суғурталовчиларнинг суғурта захиралари тўғрисидаги низом» (рўйхат рақами 1882, 2008 йил 15 декабрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 52-сон, 529-модда) билан белгиланган суғурта захираларини жойлаштириш тартибига оид талабларга риоя қилиш;

б) молиявий, техник ва ахборот ресурслари мавжудлигини таъминлаш;

в) маблағларни инвестиция қилиш мақсадга мувофиқлиги ҳақида масъул шахснинг ёзма хулосаларини олиш;

г) масъул шахснинг ушбу Низом билан белгиланган малакавий талабларга мувофиқлигини таъминлаш.

11. Суғурталовчи (қайта суғурталовчи) инвестиция фаолияти билан боғлиқ бўлган ва суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) тўлов қобилиятига салбий таъсир этиши мумкин бўлган таваккалчиликларни бошқариш тизимини ташкил этиши лозим.

IV. Инвестиция фаолиятини амалга ошириш тартиби

12. Суғурталовчи (қайта суғурталовчи) жорий молиявий йилнинг 20 декабрига қадар кейинги молиявий йил учун суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) Кузатув кенгаши ёки бошқа ваколатли органи томонидан тасдиқланадиган инвестиция сиёсатини ҳар йил ишлаб чиқади.

13. Инвестиция сиёсати қуйидаги асосий элементларни назарда тутиши лозим:

инвестиция фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ таваккалчиликларнинг таҳлили;

суғурталовчи (қайта суғурталовчи) активларининг инвестиция фаолияти объектлари бўйича узоқ муддатли тақсимланиши;

суғурталовчи (қайта суғурталовчи) активларининг инвестиция фаолияти объектлари, географик худудлар ва иқтисодиёт соҳалари бўйича тақсимланиш лимитлари;

инвестиция фаолиятининг маълум бир объектларига инвестиция қилишнинг чекловлари ва тақиқлари;

масъул шахсларнинг қарорларни қабул қилишдаги ваколат чегаралари ва суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) активларини инвестиция қилишдаги чекловларини белгилаш;

масъул шахсларга қўшимча малакавий талаблар;

масъул шахс томонидан экспертиза ўтказиш ва хулоса тайёрлаш тартиби;

инвестиция фаолияти билан боғлиқ ёмон шароитлар оқибатларини юмшатишга оид фавқулодда ҳолатдаги тадбирлар режаси.

14. Маблағларни инвестиция қилиш тўғрисида қарор қабул қилинганга қадар масъул шахс зарур ҳужжатларни (бизнес-режа, ҳисоботлар ва х. к.) йиғади ва маблағларни инвестиция қилиш мақсадга мувофиқлиги юзасидан экспертиза ўтказиши керак. Масъул шахс экспертиза натижаси бўйича зарур ҳужжатларни олган кундан бошлаб бир ҳафталик муддат ичида ўзининг ёзма ҳулосасини тайёрлайди.

15. Масъул шахс ўз ҳулосасининг тўғрилиги, объективлиги ва асослиги учун шахсан жавоб беради.

16. Инвестиция қайтарилиши муддатини кечиктириш ва бўлиб-бўлиб тўлаш масаласи фақатгина етарли асос бўлгандагина амалга оширилади.

17. Суғурталовчи (қайта суғурталовчи) инвестиция объектлари ва турлари бўйича тақсимланиши, инвестицияларни жойлаштириш ва тугатиш саналари, фоиз ставкалари, олинган дивидендлар (фоизлар), битимлар бўйича фойдалар акс этирилган инвестициялар бўйича ички ҳисобот юритиши лозим.

18. Суғурталовчи (қайта суғурталовчи) қуйидагиларни ўз ичига олган қарорлар қабул қилиш ва инвестиция фаолиятидаги чекловлар бўйича мажбуриятларнинг турли бўлинмалари ўртасида тақсимланишини таъминлаш учун тегишли назоратни амалга ошириши лозим:

а) масъул шахс бухгалтерия операцияларини ўтказмаслиги, пул маблағларини қабул қилмаслиги, бухгалтерия проводкалари солиштирмасини тасдиқламаслиги ва амалга оширмаслиги лозим;

б) инвестиция фаолиятини ташкил этиш ҳужжатлар билан тасдиқланган ҳамда бирламчи ҳужжатлар ва бухгалтерия ёзувлари билан солиштирилган бўлиши шарт.

19. Суғурталовчи (қайта суғурталовчи) ҳар йили ўз инвестиция фаолиятининг қонунчилик шартлари ва талаблари ва тасдиқланган инвестиция сиёсатига риоя этилиши юзасидан ички назоратни амалга ошириб бориши шарт.

20. Ички назоратни олиб бориш натижалари бўйича Кузатув кенгаши ёки суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) бошқа ваколатли органига тақдим этилувчи ҳисобот тайёрланади.

V. Масъул шахсга қўйиладиган малака талаблари

21. Масъул шахс қуйидаги малака талабларига мос келиши лозим:

а) Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларида олинган олий (иқтисодий, молиявий, бухгалтерия, математик) маълумотга ёки хорижий давлатларнинг таълим муассасаларида олинган, ҳамда қонун ҳужжатларига мувофиқ, Ўзбекистон Республикасидаги олий маълумотга эквивалент деб тан олинган олий (иқтисодий, молиявий, бухгалтерия, математик) маълумотга эга бўлиши;

б) юридик шахснинг молиявий ва иқтисодий фаолияти билан бевосита боғлиқ бўлган 2 йилдан кам бўлмаган иш стажига эга бўлиши (ёрдамчи,

техник ва хизмат кўрсатувчи ходимлар лавозимларидаги иш стажи ҳисобга олинмайди).

22. Масъул шахс этиб, ушбу шахс томонидан амалга оширилган ҳаракатлар юридик шахсни банкротликка ёки уни мажбурий тугатиш тўғрисида суд томонидан қарор чиқарилишига олиб келганлиги бўйича маълумотлар мавжуд бўлган ҳолларда, банкрот деб топилган ёки суд томонидан уни мажбурий тугатиш тўғрисидаги қарор чиқарилган пайтгача бир йил мобайнида юридик шахснинг раҳбари, бош бухгалтери ёки ходими бўлган шахс тайинланиши мумкин эмас.

VI. Яқуний қоидалар

23. Суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) инвестиция фаолиятини чеклаб қўйиш, тўхтатиб туриш ёки тугатиш суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) қарори ёки қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа тартибда амалга оширилиши мумкин.

24. Суғурталовчининг (қайта суғурталовчининг) инвестиция фаолияти билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни сақлаш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

25. Мазкур Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарликка тортиладилар.